

Αφιέρωμα

Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης: Ο δρόμος που «ανοίγει» η κρίση στο Ασφαλιστικό

Τα επιτυχημένα παραδείγματα σε Ευρώπη και Ελλάδα-Κανόνες εποπτείας και διαφάνειας σε επενδύσεις, εισφορές και παροχές

Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης, ένας καταξιωμένος στη συνείδηση των πολιτών θεσμός παγκοσμίως, είναι ίσως το «κλειδί» που θα ανοίξει και στην Ελλάδα διέξοδο για τους χιλιάδες ασφαλισμένους που ψάχνουν «σανίδα» σωτηρίας μέσα στη φουρτούνα του Ασφαλιστικού.

Δεν ήταν μόνο ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας στο πρόσφατο συνέδριο του Economist που επισήμανε την αναγκαιότητα ανάπτυξης του 2ου πυλώνα ασφάλισης, ως μία απαραίτητη συμπληρωματική λύση στο δημόσιο διανεμητικό σύστημα.

Όλοι οι καταξιωμένοι εμπειρογνώμονες, Έλληνες και ξένοι, συμφώνησαν πως έχει έρθει η ώρα να ενισχυθεί το νομικό πλαίσιο λειτουργίας τους και στη χώρα μας, το οποίο ωστόσο δεν αποτρέπει, ως έχει, την δημιουργία σε στέρεις βάσεις και λειτουργία με ξεκάθαρους κανόνες Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης, είτε υποχρεωτικού, είτε προαιρετικού χαρακτήρα.

Σε μια άλλη πολύ ενδιαφέρουσα ημερίδα μάλιστα που οργάνωσαν την ίδια περίοδο τα τρία από τα τέσσερα Επαγγελματικά Ταμεία που λειτουργούν ως καθολικοί διάδοχοι των αντίστοιχων επικουρικών, καταδείχθηκε ότι με επαγγελματική διαχείριση και αυστηρούς κανόνες εποπτείας και διαφάνειας μπορούν ακόμη και στη χώρα μας να γίνονται μικρά αλλά αποφασιστικά βήματα, που θα διασφαλίζουν στους ασφαλισμένους ένα σημαντικό συμπληρωματικό εισόδημα ή και παροχές υγείας.

Τα περιθώρια ανάπτυξης του 2ου πυλώνα ασφάλισης είναι – υπό προϋποθέσεις – τεράστια. Το ενεργητικό των TEA φθάνει τα 38 τρισ. ευρώ σε όλο τον κόσμο και, από αυτά, μόλις το 1,2 δισ. ευρώ ανήκει στα 15 ελληνικά TEA που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας τα τελευταία 15 χρόνια.

Από τα συνολικά 15 TEA που λειτουργούν στην Ελλάδα, τα 4 δημιουργήθηκαν με τον νόμο του 2012 που έδωσε τη δυνατότητα στις συνδικαλιστικές ηγεσίες κλάδων να αποφασίσουν τη μετατροπή των υφιστάμενων τότε επικουρικών ταμείων που λειτουργούσαν με τη μορφή ΝΠΔΔ σε αυτοδιαχειριζόμενα ΝΠΙΔ. Πρόκειται για τα ταμεία Προσωπικού Εταιρειών Πετρελαιοειδών (ΕΤΕΑΠΕΠ), Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων (ΤΕΑΥΕΤ), το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών (ΤΕΑΥΦΕ) και το Ταμείο των Ασφαλιστών (ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ)

Για τις επενδύσεις των **TEA** υφίσταται υποχρέωση τήρησης Κανονισμού επενδύσεων, την εφαρμογή του οποίου εποπτεύει σε πραγματικό χρόνο η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Συμμετέχουν μάλιστα και στα ευρωπαϊκά «τεστ αντοχής».

Ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κ. Ξενοφών Αυλωνίτης δηλώνει στο Epsilon7: «*Η Ελλάδα θα συμμετάσχει στο stress test που έχει σχεδιάσει η ΕΙΟΠΑ (Ευρωπαϊκή Αρχή) για τα ΙΕΣΠ (Επαγγελματικά Ταμεία), με στοιχεία που αφορούν το 2016. Η ΕΙΟΠΑ σε συνεργασία με το ESRB πρέπει να καταρτίζει stress tests για τα ΙΕΣΠ προκειμένου να εκτιμήσει κυρίως την ανθεκτικότητά τους έναντι δυσμενών εξελίξεων της αγοράς και το ενδεχόμενο αύξησης του συστημικού κινδύνου σε ακραίες συνθήκες.*»

Ο Πρόεδρος του ΤΕΑΥΦΕ κ. Κωνσταντίνος Κωστούρος αναλύει το παράδειγμα του Ταμείου, τις δυσκολίες και τα επιτεύγματα ως σήμερα: «*Οι προσεκτικά μελετημένες κινήσεις έχουν αποφέρει πλέον μετρήσιμα αποτελέσματα. Πετύχαμε τον εξορθολογισμό των καταβαλλόμενων συντάξεων, δημιουργώντας ισορροπία των εισφορών με τις παροχές. Δημιουργούμε νέες πηγές εσόδων, υπάγοντας και τους υπαλλήλους των νέων εταιρειών στην ασφάλιση του Ταμείου,* σημειώνει.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΧΟΥΛΑΚΗΣ | ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

Η συνειδητοποίηση της ευκαιρίας αλλά και της ανάγκης που φέρνει στο προσκήνιο τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης περνά μέσα από την υπέρβαση του λεγόμενου «ασφαλιστικού αναλαβητισμού», από τον οποίο «πάσχει» το μεγαλύτερο ποσοστό των ασφαλισμένων στη χώρα μας. Ο έμπειρος αναλογιστής, Κώστας Νικολάου, Managing Director της Prudential Actuarial Solutions PC υπογραμμίζει: «Ποτέ μέχρι σήμερα δεν απαιτήθηκε να σκεφτούμε το μέλλον μας, το κράτος φρόντιζε με τις συνταξιοδοτικές παροχές του για τα πάντα. Υπάρχουν πολλές, πάρα πολλές περιπτώσεις που η αξία των εισφορών που κάποιος έδινε στο ασφαλιστικό σύστημα ήταν υποπολλαπλάσια της αξίας των παροχών που του έδινε το κράτος. Και αυτό συνεχίζει σε αρκετές περιπτώσεις να ισχύει και σήμερα».

Παρόλα αυτά, τις προοπτικές των TEA αντιλαμβάνονται ολοένα και περισσότεροι εργαζόμενοι σε διαφορετικούς κλάδους της οικονομίας. Σε φάση επανεκκίνησης βρίσκεται το TEA – ΥΠΟΙΚ, το Επαγγελματικό Ταμείο των υπαλλήλων στο Υπουργείο Οικονομικών. Ο Πρόεδρος του κ. Χρήστος Νούνης τονίζει: «Η ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή νομοθεσία των TEA διασφαλίζει την προάσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων από ανεπαρκή διαχείριση των ταμείων ή κακοδιαχείριση, τη χρηστή διοίκηση και διαχείριση των κινδύνων».

Ο ρόλος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στην εποπτεία του 2ου Πυλώνα Ασφάλισης

Ξενοφών Αυλωνίτης, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης υπόκεινται στην εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως προς τη νομιμότητα, φερεγγυότητα και προστασία των συμφερόντων των ασφαλισμένων, ενώ υπάγονται στον έλεγχο της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής ως προς την οικονομική λει-

τουργία και τη βιωσιμότητα σε σχέση με το πρόγραμμα παροχών και επενδύσεων.

Σχετικά πρόσφατα, με το Ν. 4261/2014, ανατέθηκε στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς η εποπτεία και ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των διατάξεων του Ν.3029/2002 που αφορούν κυρίως:

- την τήρηση των προβλεπόμενων ορίων επενδύσεων,
- την τήρηση του κανονισμού επενδύσεων των TEA και
- τον ορισμό θεματοφύλακα και εταιρείας διαχείρισης, εφόσον το TEA δε διαχειρίζεται το ίδιο τις επενδύσεις του.

Επίσης με τον ίδιο νόμο προβλέφθηκε η υποχρέωση **χορήγησης ειδικής έγκρισης από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, σε TEA που διαχειρίζεται το ίδιο τις επενδύσεις του** (μετά από την πλήρωση συγκεκριμένων οργανωτικών απαιτήσεων όπως της ύπαρξης υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου, συστήματος διαχείρισης κινδύνων, και πιστοποιημένων στελεχών).

Με στόχο τη θωράκιση του νέου, για τα ελληνικά δεδομένα

Από την απόδοση των επενδύμενων ποσών εισφορών των ασφαλισμένων και των εργοδοτών αλλά και των λοιπών εσόδων κάθε TEA, συναρτάται άμεσα η βιωσιμότητά του και η διασφάλιση της χορήγησης των προβλεπόμενων από το καταστατικό του παροχών

Ξενοφών Αυλωνίτης

θεσμού, ο εποπτικός ρόλος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ενεργοποιήθηκε πλήρως το 2015, μετά την **έκδοση συμπληρωματικών κανονιστικών ρυθμίσεων που αφορούν:**

- την αποτίμηση των επενδύσεων (σε ημερήσια βάση) –
- τα υποβαλλόμενα προς την εποπτική αρχή στοιχεία,
- τις οργανωτικές απαιτήσεις των ταμείων που επιλέγουν να διαχειρίζονται τα ίδια το χαρτοφυλάκιό τους,
- τις προϋποθέσεις έγκρισης της καταλληλότητας των μελών της Επενδυτικής Επιτροπής των TEA κ.λπ..

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η ΕΚ έχει τη σημαντική αρμοδιότητα του ελέγχου των επενδύσεων των TEA, με στόχο, προφανώς, την τήρηση από τα TEA ή τους διαχειριστές τους των επενδυτικών ορίων που έχουν τεθεί από τη νομοθεσία. Ως προς τα όρια αυτά, κατά την κατάρτιση του νόμου, λήφθηκαν υπόψη τα ισχύοντα όρια στους ΟΣΕΚΑ, δηλαδή

αυτά που προβλέπονται σε **ευρωπαϊκή νομοθεσία και είναι «δοκιμασμένα» για αρκετά χρόνια.**

Σύμφωνα λοιπόν με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, που πρότεινε η ΕΚ, οι επενδύσεις των TEA:

- Γίνονται πρωτίστως σε οργανωμένες αγορές (μόνο 5% σε μη εισηγμένα στοιχεία).
- Σε παράγωγα μπορούν να γίνουν ουσιαστικά μόνο για hedging και έως 5% του ενεργητικού (περιλαμβανομένων και των επενδύσεων σε επιχειρηματικά κεφάλαια).
- Δεν μπορούν να προέλθουν από προϊόν δανεισμού.

Για την επάρκεια της διαφοροποίησης του χαρτοφυλακίου, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι κανόνες διασφάλισης / ανώτατα όρια ως προς τις επενδύσεις του TEA:

- Έως **5%** σε μια εταιρεία ή έως **10%** εφόσον ανήκει σε Όμιλο, εφόσον είναι η χρηματοδοτούσα, ώστε να περιορίζεται τυχόν σύγκρουση συμφερόντων.
- Το σύνολο των επενδύσεων σε ένα έκδοτη δεν μπορεί να υπερβαίνει το **15%** του ενεργητικού του TEA (με ορισμένες εξαιρέσεις για εκδόσεις που είναι εγγυημένες από κράτη μέλη). Επίσης έως **25%** αν αφορά ομολογίες πιστωτικού ιδρύματος της ΕΕ.
- Το ανώτατο ποσοστό επενδύσεων σε **ακίνητα** καθορίζεται σε **20%** του ενεργητικού του TEA.
- Το TEA επενδύει σε ποσοστό μέχρι **70% σε μετοχές, και σε ομολογίες** εταιρειών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα ή σε χώρες της ΕΕ και σε λοιπές χώρες της αλλοδαπής.
- Το TEA επενδύσει σε ποσοστό μέχρι **20%** σε τραπεζικές καταθέσεις και έντοκα γραμμάτια, αλλά όχι πάνω από **25%** του ενεργητικού στο ίδιο πιστωτικό ίδρυμα (**40%** αν προστεθούν και κινητές αξίες και παράγωγα).
- Για επενδύσεις σε ξένα νομίσματα το ανώτατο ποσοστό καθορίζεται σε **30%**.
- Σημειώνεται ότι, προκειμένου για τις επενδύσεις των TEA υφίσταται υποχρέωση για τήρηση **κανονισμού επενδύσεων**, με ελάχιστο περιεχόμενο που περιλαμβάνει κυρίως τον επενδυτικό του σκοπό, την επενδυτική του πολιτική, το είδος των επενδύσεων και τα όρια (κινδύνου) που θέτει. Η ΕΚ εποπτεύει σε πραγματικό επίπεδο την τήρηση του περιεχομένου του εν λόγω κανονισμού.

Στην Ελλάδα σήμερα διαθέτουν άδεια λειτουργίας 15 TEA, από τα οποία 13 λειτουργούν πλήρως, ενώ 2 έλαβαν άδεια λειτουργίας το τελευταίο εξάμηνο (η εποπτεία της ΕΚ αρχίζει με την πάροδο του εξαμήνου από τη δημοσίευση του καταστατικού τους). Το ύψος των χαρτοφυλακίων τους ανερχόταν στις 31/12/2016 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) σε περίπου 1,2 δισεκατομμύριο ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 5% έναντι του προηγούμενου έτους. Χαρακτηριστικό είναι ότι σήμερα το ενεργητικό του συνόλου των TEA αντιστοιχεί περίπου στο 27% του συνολικού ενεργητικού των ΑΕΔΑΚ.

Η διάρθρωση των επενδύσεων των TEA κατά την ως άνω ημερομηνία αναλύεται σε

- **Καταθέσεις 54,9 εκ. ευρώ (4,6%),**
- **Ομόλογα 742,3 εκ. ευρώ (62,2%),**
- **Μερίδια Α/Κ 293,1 εκ. ευρώ (24,6%),**
- **Μετοχές 87,7 εκ. ευρώ (7,4%) και**
- **Ακίνητα 14,5 εκ. ευρώ (1,2%).**

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς συμμετέχει στην από κοινού προσπάθεια των τριών εποπτικών Αρχών, με στόχο την εύρυθμη λειτουργία της ιδιαίτερης αυτής αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η **επιδίωξη τροποποίησης της υφιστάμενης νομοθεσίας, προκειμένου οι οικονομικές τους καταστάσεις να συντάσσονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, ώστε να αποτυπώνονται πληρέστερα τα οικονομικά στοιχεία των TEA και να υπάρχει συμφωνία με τα στοιχεία των υποβαλλομένων Πινάκων Επενδύσεων, κυρίως ως προς τις αποτιμήσεις.**

Επίσης, η Ελλάδα θα συμμετάσχει στο stress test που έχει σχεδιάσει η ΕΙΟΡΑ για τα ΙΕΣΠ, με στοιχεία που αφορούν το 2016. Η ΕΙΟΡΑ σε συνεργασία με το ESRB πρέπει να καταρτίζει stress tests για τα ΙΕΣΠ προκειμένου να εκτιμήσει κυρίως την ανθεκτικότητά τους έναντι δυσμενών εξελίξεων της αγοράς και το ενδεχόμενο αύξησης του συστημικού κινδύνου σε ακραίες συνθήκες.

Η ΕΚ βρίσκεται σε διαδικασία επικοινωνίας με την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, προκειμένου να διαμορφωθούν τα κριτήρια επιλογής των TEA που θα κληθούν να λάβουν μέρος στην άσκηση αυτή.

Ο ρόλος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στην ομαλή λειτουργία των TEA είναι σημαντικός: Από την απόδοση των επενδύσιμων ποσών εισφορών των ασφαλισμένων και των εργοδοτών αλλά και των λοιπών εσόδων κάθε TEA, συναρτάται άμεσα η βιωσιμότητά του και η διασφάλιση της χορήγησης των προβλεπόμενων από το καταστατικό του παροχών. ■

Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης : Χαρακτηριστικά και άξονες λειτουργίας

Είναι ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε αντίθεση με τον αμιγώς οικονομικό χαρακτήρα της ιδιωτικής ασφάλισης, διαθέτοντας πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

Σε περίπτωση διάλυσης, το προϊόν της εκκαθάρισης στο οποίο ανήκουν και οι εργοδοτικές εισφορές διανέμεται ανάλογα με την ασφαλιστική προσδοκία των ασφαλισμένων.

Υιοθετούν χρηστή διοίκηση, διασφαλίζουν διαφάνεια και ανταποδοτικότητα των εισφορών.

Οι εισφορές στα TEA απαλλάσσονται από φόρο ασφαλιστρού και αμοιβές διαμεσολαβούντων, εξασφαλίζοντας χαμηλότερη επιβάρυνση για τα μέλη τους έναντι αντίστοιχων εξόδων σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Εξασφαλίζουν σημαντικά φορολογικά κίνητρα βάσει του Ν.4172/2013, με εξαίρεση της εισφοράς από το φορολογητέο εισόδημα του μέλους.

Στη χορήγηση συνταξιοδοτικών παροχών ακολουθούν υποχρεωτικά το κεφαλαιοποιητικό σύστημα.

Διαχειρίζονται επαγγελματικά τα περιουσιακά τους στοιχεία, επιτυγχάνοντας αφενός το βέλτιστο επενδυτικό αποτέλεσμα για το χαρτοφυλάκιό τους και την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από αυτό.

Αποδεσμεύουν το κράτος από ένα τμήμα των δαπανών για την κοινωνική προστασία, μειώνοντας τους κραδασμούς που υφίσταται η κύρια κοινωνική ασφάλιση από τις δυσμενείς δημογραφικές και οικονομικές εξελίξεις.

Υπόκεινται σε αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας, που εναρμονίζεται με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, από τρεις Κρατικές Εποπτικές Αρχές (Εθνική Αναλογιστική Αρχή, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και Υπουργείο Εργασίας) και έλεγχο από ανεξάρτητους φορείς (Ορκωτούς/Εσωτερικούς ελεγκτές).

Το TEAYΦΕ και οι προοπτικές για τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης

Κωνσταντίνος Κωστούρος, Πρόεδρος του TEAYΦΕ

Το εγχείρημα μετατροπής του TEAYΦΕ από Επικουρικό σε Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης πριν από τέσσερα χρόνια δεν ήταν εύκολο. Το αντίθετο μάλιστα. Η διαδικασία μετάβασης από ΝΠΔΔ σε ΝΠΙΔ ήταν πολύπλοκη και πρωτόγνωρη, γι' αυτό και η σημερινή εικόνα του Ταμείου και οι προοπτικές που

διασφαλίζει για τους ασφαλισμένους, κατά γενική ομολογία, συνιστούν δικαίωση των επίπονων προσπαθειών που καταβάλλαμε εξ αρχής από κοινού, Διοίκηση και εργαζόμενοι.

Από την πρώτη ημέρα λειτουργίας του νέου TEAYΦΕ απαιτήθηκε η στελέχωσή του με νέο προσωπικό το οποίο εκλήθη να προσαρμοστεί άμεσα στο εξειδικευμένο αντικείμενο της Κοινωνικής Ασφάλισης.

Προχωρήσαμε εξ αρχής σε μια σειρά ενεργειών επί των βασικών Τομέων που αφορούν στην εύρυθμη λειτουργία του

Εχέγγυο της επιτυχούς πορείας στο μέλλον αποτελεί το αυτοδιοίκητο των TEA, υπό την εποπτεία του κράτους και με τριμερή εκπροσώπηση στη Διοίκηση, από τους εργαζόμενους, τους συνταξιούχους και τους εργοδότες

Κωνσταντίνος Κωστούρος

Ταμείου. Για την εκπόνηση εμπεριστατωμένων αναλογιστικών μελετών έπρεπε να συλλέξουμε επαρκή και κατάλληλα στοιχεία από το Μητρώο, να τα επεξεργαστούμε και να τα επαληθεύσουμε με τη βοήθεια των αναλογιστών. Η σύσταση των Επενδυτικών Επιτροπών με εξειδικευμένα μέλη, μας επέτρεψε να χαράξουμε επενδυτική πολιτική και να καθιε-

ρῶσουμε κανόνες για τη μέτρηση και την αξιολόγηση των επενδύσεων. Διαχειριζόμαστε επαγγελματικά και αξιοποιούμε την περιουσία και τα κεφάλαια του Ταμείου στη βάση των όσων ορίζει το πλαίσιο θεσμοθετημένων επενδυτικών κανόνων και επενδυτικών ορίων και τηρώντας αυστηρά τους περιορισμούς που θέτουν οι εποπτικές αρχές. Ενημερωνόμαστε σε ημερήσια βάση για την αποτίμηση της περιουσίας. Επιλέξαμε και ορίσαμε Διαχειριστές Επενδύσεων και Θεματοφυλακής και δημιουργήσαμε έναν καινούριο κανονισμό πολιτικής και λειτουργίας του Ταμείου, συμπεριλαμβανόμενων των λειτουργιών Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι προσεκτικά μελετημένες αυτές κινήσεις έχουν αποφέρει πλέον μετρήσιμα αποτελέσματα. Πετύχαμε τον εξορθολογισμό των καταβαλλόμενων συντάξεων, δημιουργώντας ισορροπία των εισφορών με τις παροχές. Με τη λεπτομερή απογραφή, έχουμε εξαλείψει ολοκληρωτικά τα φαινόμενα καταβολής συντάξεων που βρίσκονταν σε «γκρίζα ζώνη» νομιμότητας, ενώ διενεργούμε συνεχώς ελέγχους για την αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων. Φροντίζουμε για το διαρκή εμπλουτισμό των στοιχείων Μητρώου μελών και εργοδοτών και τη συνεχή παρακολούθησή του.

Αναφορικά με την αύξηση της εισπραξιμότητας, έχουμε ενισχύσει το μηχανισμό είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών και ταυτόχρονα έχουμε θεσπίσει τη δυνατότητα ρύθμισης οφειλών με κριτήριο τις ιδιαιτερότητες του κλάδου του φαρμάκου. Ο χρόνος απονομής παροχών έχει εξόχως μειωθεί και αυτό είναι αξιοσημείωτο. Καθιερώσαμε καλές πρακτικές διακυβέρνησης με συνεχή προσαρμογή στις αρχές του Κανονισμού Δεοντολογίας και Καλών Πρακτικών Λειτουργίας και στις οδηγίες της ΕΕ, του ΕΙΟΡΑ και του ΟΟΣΑ.

Το παράδειγμα του ΤΕΑΥΦΕ και των τριών άλλων ΤΕΑ υποχρεωτικού χαρακτήρα, δείχνει σαφέστατα πως δεν

υπάρχει περιθώριο να χαθεί άλλος χρόνος για τον 2ο πυλώνα ασφάλισης στη χώρα μας. Η επαγγελματική ασφάλιση αποτελεί την καταλληλότερη και ίσως την πλέον απαραίτητη συμπληρωματική λύση στο Δημόσιο σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης. Διασφαλίζει τους σημερινούς εργαζόμενους και αυριανούς συνταξιούχους από τις απρόβλεπτες αλλαγές στην κοινωνική πολιτική, περιορίζοντας την αβεβαιότητα για το μέλλον. Επιπλέον, από την επαγγελματική ασφάλιση δεν απουσιάζει το κοινωνικό στοιχείο. Τα ΤΕΑ είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από τη σύστασή τους, τα κεφάλαια συσσωρεύονται, άρα έχουν περιθώριο επιλογών, μπορούν δηλαδή να αναπροσαρμόσουν εισφορές και παροχές, αλλά και να χορηγήσουν παροχές αλληλεγγύης. Εξέγγυο της επιτυχούς πορείας στο μέλλον αποτελεί το αυτοδιοίκητο των ΤΕΑ, υπό την εποπτεία του κράτους και με τριμερή εκπροσώπηση στη Διοίκηση, από τους εργαζόμενους, τους συνταξιούχους και τους εργοδότες.

Τέλος, θα ήθελα να σημειώσω ότι θα ήταν ευχής έργο η ασφαλιστική παιδεία όλων μας να ωριμάσει ώστε να αντιληφθούμε πλήρως και το συντομότερο δυνατό τα ευεργετήματα αυτής της επιλογής στην Κοινωνική Ασφάλιση. Μέσα από τα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και του ασφαλιστικού συστήματος αναδύεται πλέον η ανάγκη για μια ολιστική προσέγγιση στο θέμα της ασφάλισης, όπου μπορούμε ως κράτος και πολίτες να αξιοποιήσουμε την πλούσια ευρωπαϊκή αλλά και την πρόσφατη ελληνική εμπειρία, χωρίς να παραγνωρίζουμε τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής κοινωνίας και τις προκλήσεις που δημιουργούν η κατάρρευση των μισθών, η ανεργία και το εκρηκτικό δημογραφικό πρόβλημα. Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης μπορούν να αποτελέσουν πυλώνα εμπιστοσύνης γιατί αποτελούν δοκιμασμένη λύση στο εξωτερικό, αλλά πλέον και στη χώρα μας. ■

ΤΕΑΥΦΕ - Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών

Με την ΥΑ Φ.51020/535/121 (ΦΕΚ Β' 412/22-2-2013) εγκρίθηκε η μετατροπή από ΝΠΔΔ σε ΝΠΙΔ

Υπάγονται οι υπάλληλοι φαρμακευτικών βιομηχανιών, φαρμακαποθηκών, φαρμακείων, αντιπροσωπειών φαρμακευτικών ειδών καθώς και οι υπάλληλοι φαρμακευτικών υπηρεσιών του κράτους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Ενεργοί ασφαλισμένοι: 22.000.

Συνταξιούχοι: 7.100.

Παροχές (ΜΟ πληρωτέο): σύνταξη λόγω γήρατος 210 ευρώ, σύνταξη λόγω αναπηρίας 170 ευρώ και σύνταξη λόγω θανάτου 155 ευρώ.

Πόροι: εισφορές ασφαλισμένων και εργοδοτών καθώς και κάθε είδους πρόσδοδοι της περιουσίας του Ταμείου.

Εισφορές: Παλαιοί ασφαλισμένοι (πριν την 1/1/1993) > εισφορά 4% - εργοδότες 4% επί των αποδοχών και Νέοι ασφαλισμένοι (μετά την 1/1/1993) > εισφορά 3% - εργοδότες 3% επί των αποδοχών.

Περιουσία : 209 εκ. ευρώ (κινητή και ακίνητη).

Επαγγελματική Ασφάλιση : Ώρα για υπέρβαση του «ασφαλιστικού αναλφαβητισμού»

Κώστας Νικολάου, MBA, M.Sc. Managing Director Prudential Actuarial Solutions PC

Τι γνωρίζει ο περισσότερος κόσμος για τις ασφαλιστικές έννοιες; Τι καταλαβαίνει από την έννοια της Κοινωνικής Ασφάλισης; Τι είναι το Διαμεμπτικό σύστημα και τι το περίφημο Κεφαλαιοποικτικό; Γιατί μας νοιάζει να μάθουμε;

Η απάντηση είναι ότι στο παρελθόν δεν μας ένοιαζε ποτέ να

μάθουμε, διότι πάντοτε, όσον αφορά το κομμάτι των Συνταξιοδοτικών Παροχών από το κράτος (Κύρια/Επικουρική/Εφάπαξ), ήμασταν σίγουροι ότι με ένα μαγικό τρόπο, θα πληρωνόμασταν και ότι αυτό θα συνεχιζόταν αιωνίως και μάλιστα με συνεχόμενες αυξήσεις στο ύψος των παροχών.

Ο βασικότερος λόγος που μας έκανε να αρχίσουμε να ενδιαφερόμαστε για αυτές τις έννοιες, είναι η πραγματικότητα που ζούμε. Οι συνεχόμενες μειώσεις συνταξιοδοτικών παροχών και θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, έκανε ένα κομμάτι του πληθυσμού, να αρχίσει να αναρωτιέται γιατί μπορεί να συμβαίνει αυτό.

Γιατί είμαστε λοιπόν ασφαλιστικά αναλφάβητοι; Επιγραμματικά υπάρχουν διάφοροι λόγοι.

- Ποτέ μέχρι σήμερα δεν απαιτήθηκε να σκεφτούμε το μέλλον μας, το κράτος φρόντιζε με τις συνταξιοδοτικές παροχές του για τα πάντα. Υπάρχουν πολλές, πάρα πολλές περιπτώσεις που η αξία των εισφορών που κάποιος έδινε στο ασφαλιστικό σύστημα ήταν υποπολλαπλασία της αξίας των παροχών που του έδινε το κράτος. Και αυτό συνεχίζει σε αρκετές περιπτώσεις να ισχύει και σήμερα.

- Έλλειψη ασφαλιστικής παιδείας: δεν είναι τυχαίο ότι στην Ελλάδα, περίπου το 2,5% του ΑΕΠ, κατευθύνεται σε ιδιωτικές ασφαλιστικές δαπάνες, σε σύγκριση με το 8-10% σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

- Έλλειψη επιχειρηματικής παιδείας: είναι διαδεδομένη σε μεγάλο τμήμα του πληθυσμού, ανεξαρτήτως δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ότι σε πολλές περιπτώσεις, «τα λεφτά βγαίνουν από τα δέντρα», επομένως υπάρχει πάντοτε περιθώριο για παροχές και αυξήσεις.

- Έλλειψη παιδείας από τους ειδικούς του ασφαλιστικού χώρου: ελάχιστοι είναι οι επιτυχημένοι του χώρου που είναι και προβεβλημένοι. Στην ενημέρωση υπάρχει πλήρης επικράτηση του λαϊκισμού, στην παρουσίαση των προβλημάτων (για όλα φταίνε οι ξένοι και η ανεργία, χωρίς να έχουμε σκεφτεί

Οι συνεχόμενες μειώσεις συνταξιοδοτικών παροχών και θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, έκανε ένα κομμάτι του πληθυσμού, να αρχίσει να αναρωτιέται γιατί μπορεί να συμβαίνει αυτό

Κώστας Νικολάου

ποτέ ότι και για την ανεργία μπορεί να φταίει σε μεγάλο βαθμό το ασφαλιστικό). Συνήθως μιλάνε οι ευχάριστοι, ποτέ οι δυσάρεστοι και συνήθως οι ευχάριστοι είναι που είχαν στο παρελθόν πάρει και τις αποφάσεις, που δημιούργησαν τμήμα των σημερινών προβλημάτων.

- Κακή εικόνα ασφαλιστών και διαχειριστών επενδύσεων, στο ευρύ κοινό, λόγω σκανδάλων του παρελθόντος (βλέπε δομημένα ομόλογα κ.λπ.), της κακής εικόνας του ασφαλιστικού επαγγέλματος, της πλήρους απουσίας του αναλογιστικού λόγου, στο προσκήνιο ειδήσεων, εφημερίδων, ημερίδων, καθημερινότητας πολιτικής/ειδησιογραφικής/οικονομικής.

Θέλοντας να βοηθήσουμε λίγο στο να ξεφύγουμε από την κατάσταση αυτή και να πάμε ένα βήμα πιο μπροστά, θα αναφερθούμε επιγραμματικά στην έννοια των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης και πώς αυτά μπορούν να επηρεάσουν το ασφαλιστικό μας παρόν και μέλλον, μέσω του λεγόμενου 2ου πυλώνα ασφάλισης.

Τα TEA είναι η συνέχεια του 1ου πυλώνα ασφάλισης, που δεν είναι άλλος από τον πυλώνα της Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως τον ξέρουμε σήμερα. Πώς όμως λειτουργούν στην πράξη αυτά τα Ταμεία και όχι στη θεωρία; Χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, ας δούμε τα βασικά τους στοιχεία και πώς αυτά τα διαφοροποιούν από τα Δημόσια Ασφαλιστικά Ταμεία, όπως τα ξέρουμε σήμερα, αλλά και από τα ομαδικά συνταξιοδοτικής παροχής των ασφαλιστικών εταιρειών.

Από πλευράς διαχείρισης, τα Επαγγελματικά Ταμεία είναι αυτοδιαχειριζόμενα, δηλαδή τα διευθύνουν, τα λειτουργούν και αποφασίζουν για αυτά, αυτοί που τα ιδρύουν: μια ομάδα προσώπων ομοειδούς επαγγέλματος (π.χ. γιατροί), μια εταιρεία, ένας κλάδος. Απαιτείται η συμμετοχή κατ'ελάχιστον 100 ατόμων. Είναι Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, μη κερδοσκοπικά. Δεν «ακουμπούν» σε κάτι στο κράτος: και αυτό

είναι το βασικό πλεονέκτημα ή μειονέκτημα, αναλόγως από ποια μεριά το βλέπεις κάποιος: το Κράτος δεν μπορεί να εγγυηθεί καμία παροχή, διότι πολύ απλά δεν είναι φορέας που ανήκει σε αυτό. Τα TEA είναι Προαιρετικής συμμετοχής – αν το θέλεις συμμετέχεις.

Η ευθύνη πια δεν είναι σε κανένα κρατικό φορέα, αλλά καθαρά στη Διοίκηση ενός Ταμείου. Ποιος μπορεί να αποτελέσει τη Διοίκηση; Οποιοσδήποτε αποφασίσει ότι μπορεί, βάσει του καταστατικού του Ταμείου. Δεν φτάνει όμως μόνο να μπορεί να ορίσει τη Διοίκηση ο φορέας που το ιδρύει, αλλά τα μέλη της Διοίκησης πρέπει να έχουν και κάποια ελάχιστα προσόντα, όσον αφορά το ακαδημαϊκό τους υπόβαθρο και το ήθος τους. Σε διαφορετική περίπτωση, βάσει νομοθεσίας και του Ελέγχου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Διεύθυνσης Επαγγελματικής Ασφάλισης, τα μέλη αυτά δεν επιτρέπεται να συμμετάσχουν στη διοίκηση ή έχουν περιορισμένες αρμοδιότητες.

Πολύ σημαντική διαφοροποίηση υπάρχει όσον αφορά τις επενδύσεις του Ταμείου. Βάσει συγκεκριμένων οδηγιών, το Ταμείο έχει μια ελευθερία επιλογών, τόσο στα μέσα που θα επενδύσει (σε αντίθεση με τους περιορισμούς των Κρατικών Ταμείων, που αναγκαστικά τοποθετούν το σύνολο των περιουσιακών τους στοιχείων στο Κοινό Κεφάλαιο της ΤτΕ), όσο και στη χώρα που θα τα επενδύσει, για την ώρα βέβαια με τους περιορισμούς των Capital Controls. Λόγω του ότι το Ταμείο είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ό,τι κέρδη υπάρχουν από την απόδοση των επενδύσεων, επιστρέφουν στα μέλη του. Για την κατεύθυνση και παρακολούθηση των επενδύσεων, απαιτείται από το νόμο πάλι, η ύπαρξη επενδυτικής επιτροπής, από άτομα ανεξάρτητα του TEA, με την απαραίτητη έγκριση των προσόντων τους και των γνώσεων τους από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και πάλι,

η οποία επιπλέον είναι υπεύθυνη και για τον έλεγχο των διαδικασιών των επενδύσεων και των σχετικών αποφάσεων. Βλέπουμε ότι υπάρχουν διαδικασίες που δεν ισχύουν ούτε στον Ιδιωτικό τομέα των Ιδιωτικών Ασφαλιστικών Εταιρειών, που παρέχουν συνταξιοδοτικές παροχές.

Τεράστια είναι τα φορολογικά κίνητρα. Οι εισφορές προς τα TEA αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζονται οι εισφορές π.χ. προς το ΙΚΑ: εκπίπτουν από το εισόδημα (Ν.4172/2013) ως έξοδα, ενώ η παροχή εφάπαξ είναι αφορολόγητη, σε αντίθεση με την παροχή εφάπαξ από τις ασφαλιστικές εταιρείες, που έχει φορολόγηση από 10% και άνω, αναλόγως το ύψος του εφάπαξ και το χρόνο που θα εισπραχθεί η παροχή.

Τέλος, αναφορικά με τα χαρακτηριστικά τους, ένα τελευταίο εντυπωσιακό στοιχείο, που προσθέτει «πόντους» στη διαφάνεια και την εξυπηρέτηση των μελών ενός TEA, είναι η υποχρεωτική ύπαρξη site του φορέα, στο οποίο υποχρεωτικά και από το νόμο, πρέπει να αναρτώνται και να υπάρχουν επικαιροποιημένα, όλα τα σημαντικά στοιχεία, όπως π.χ. η αναλυτική σύνθεση των επενδύσεων του TEA και η καθημερινή τους αποτίμηση (σκεφτείτε την αντίστοιχη εικόνα των κρατικών ταμείων), ο αναλυτικός λογαριασμός με το σύνολο των εισφορών του κάθε μέλους, ο κανονισμός λειτουργίας, ο κανονισμός εισφορών-παροχών, ο κανονισμός προμηθειών, κ.λπ..

Στα στοιχεία αυτά, τα μέλη έχουν πρόσβαση μέσω του προσωπικού τους username και password.

Αυτή είναι μια πραγματική εικόνα της πράξης των TEA. Ένας θεσμός που θα μας απασχολήσει πολύ τα επόμενα χρόνια. Στην Ελλάδα σήμερα, υπάρχουν μόλις 11 τέτοιου είδους Ταμεία, ενώ στην Ευρώπη περίπου 140.000. Προφανώς, υπάρχει χώρος για ανάπτυξη! ■

Επανεκκίνηση στο TEA – ΥΠΟΙΚ στη βάση της ευρωπαϊκής εμπειρίας της επαγγελματικής ασφάλισης

Χρήστος Νούνης, Πρόεδρος του TEA – ΥΠΟΙΚ

κήκης Ασφάλισης, με τον οποίο θεσπίστηκε στη χώρα μας ο

Το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης του Υπουργείου Οικονομικών (TEA-ΥΠΟΙΚ) ιδρύθηκε στις **14/5/2004** αποτελώντας το **πρώτο** Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης που ιδρύθηκε στην Ελλάδα κατ'εφαρμογή των άρθρων 7 και 8 του Ν.3029/2002 για τη Μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, με τον οποίο θεσπίστηκε στη χώρα μας ο

θεσμός της Επαγγελματικής Ασφάλισης (δεύτερος πυλώνας ασφάλισης).

Βασικός σκοπός του TEA-ΥΠΟΙΚ είναι η παροχή **ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΓΕΙΑΣ** στα μέλη του, για τη βελτίωση και συμπλήρωση των παροχών του εκάστοτε Κύριου Φορέα Ασφάλισης (ΚΦΑ), με διαδικασίες και όρια που διασφαλίζουν την διαφάνεια και την βιωσιμότητα των παροχών. Στην ουσία, το Ταμείο λειτουργεί **ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ** στις παροχές του Κύριου Φορέα Ασφάλισης, όποιος και να είναι αυτός (ΟΠΑΔ, ΙΚΑ, ΟΑΕΕ κ.λπ./πλέον ΕΦΚΑ). Αποτελεί δε το μοναδικό εν λειτουργία TEA που παρέχει συμπληρωματική ολοκληρωμένη δευτεροβάθμια νοσοκομειακή περίθαλψη στα μέλη του.

Το TEA-ΥΠΟΙΚ κατά τη χρονική περίοδο **2004-2011** κάλυψε **πάνω από 19.000** περιστατικά νοσηλείας μελών του σε δημόσια νοσοκομεία ή ιδιωτικές κλινικές με συνολικά ποσά αποζημίωσης που άγγιξαν **τα 30 εκατομμύρια ευρώ**.

Ο συνολικός αριθμός ασφαλισμένων μελών (κύριων και εξαρτώμενων) που αριθμούσε το Ταμείο την **1/1/2012**, ημερομηνία αναστολής των παροχών του, ξεπερνούσε τα **33.500** άτομα, αποτελώντας το πολυπληθέστερο επαγγελματικό ταμείο.

Το Ταμείο, μετά την αναστολή χορήγησης παροχών την 1/1/2012, ενεργοποιείται εκ νέου εντός του πρώτου εξαμήνου του 2017, εξασφαλίζοντας στα μέλη του υγειονομική περίθαλψη με **άκρως προνομιακή τιμολόγηση και εισφορά** πολύ χαμηλότερη από τον μέσο όρο ασφαλιστρού της ιδιωτικής ασφαλιστικής αγοράς και με ιδιαίτερα ελκυστικούς όρους και παροχές.

Ο θεσμός της επαγγελματικής ασφάλισης εδράζει σε μια σειρά ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών που δρομολογήθηκαν **τα τελευταία 13 χρόνια** με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας των TEA να επενδύουν σε στοιχεία ενεργητικού με μακροπρόθεσμα οικονομικά χαρακτηριστικά, συμβάλλοντας έτσι στην χρηματοδότηση και ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας.

Επιπλέον, η ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή νομοθεσία των T.E.A. διασφαλίζει την προάσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων από ανεπαρκή διαχείριση των ταμείων ή κακοδιαχείριση, τη χρηστή διοίκηση και διαχείριση των κινδύνων και τον εφοδιασμό των αρμοδίων εποπτικών αρχών με τα αναγκαία εργαλεία για την άσκηση αποτελεσματικής εποπτείας επί της λειτουργίας των επαγγελματικών ταμείων

Τα TEA στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών διαδραματίζουν ουσιαστικά τον ρόλο της επικουρικής ασφάλισης που λειτουργεί στη χώρα μας. Χρηματοδοτούνται από τους εργαζόμενους και τους εργοδότες και αναπληρώνουν ένα σημαντικό ποσοστό του συντάξιμου εισοδήματος των μελών τους που κυμαίνεται από **20% έως 50%** σε ορισμένες χώρες. Η συμμετοχή των ασφαλισμένων σε TEA έχει σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες υποχρεωτικό χαρακτήρα ενώ σε αρκετές περιπτώσεις η διαχείριση τους έχει ανατεθεί σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες λόγω αυξημένης σχετικής επαγγελματικής εμπειρίας. Η εποπτεία των TEA στην Ευρώπη ασκείται από διάφορους φορείς όπως είναι το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Εργασίας, ειδικές ανεξάρτητες αρχές ή ειδικοί εποπτικοί φορείς επιφορτισμένοι με το εν λόγω έργο.

Σήμερα, το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας λόγω των πιεστικών προβλημάτων χρηματοδότησης και βιωσιμότητας χρήζει επειγόντως ριζικού εξορθολογισμού και σημαντικών μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων μακροχρόνιας διάρκειας και ολοκληρωμένης σχεδιαστικής πνοής, οι οποίες θα διασφαλίσουν τον **εκσυγχρονισμό** και την **μακροχρόνια**

Το TEA-ΥΠΟΙΚ κατά τη χρονική περίοδο 2004-2011 κάλυψε πάνω από 19.000 περιστατικά νοσηλείας μελών του σε δημόσια νοσοκομεία ή ιδιωτικές κλινικές με συνολικά ποσά αποζημίωσης που άγγιξαν τα 30 εκατομμύρια ευρώ.

Χρήστος Νούνης

βιωσιμότητά του. Οι υιοθετούμενες λύσεις θα πρέπει να εστιάσουν στην αλλαγή **ολόκληρης της αρχιτεκτονικής** του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με την **αξιοποίηση της συμπληρωματικής συνταξιοδοτικής αποταμίευσης** και την καθιέρωση ενός ισορροπημένου συνδυασμού κρατικού και ιδιωτικού συστήματος ασφάλισης **με αιχμή την ανάπτυξη του 2ου πυλώνα ασφάλισης** (Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης-TEA) και **παράλληλη** ενίσχυση της Ιδιωτικής Ασφάλισης (3ου πυλώνα), με χορήγηση δέσμης φορολογικών και λοιπών κινήτρων.

Πυξίδα προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να αποτελέσουν τα επιτυχώς εφαρμοζόμενα **μικτά** συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, δηλαδή μοντέλα ασφάλισης με **συνδυασμό** αναδιανεμητικών και κεφαλαιοποιητικών χαρακτηριστικών που λειτουργούν δοκιμασμένα και αποτελεσματικά στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προς την κατεύθυνση αυτή, ο θεσμός της **συμπληρωματικής επαγγελματικής ασφάλισης** πρέπει να αναλάβει **αυξημένο ρόλο** με την υποστήριξη της Πολιτείας και την χάρση εκ μέρους της δέσμης πολιτικών που θα εμπειρεύουν ελκυστικά κίνητρα ίδρυσης και λειτουργίας επαγγελματικών ταμείων. Κι αυτό διότι εμπειρικά έχει καταδειχθεί ότι ο 2ος πυλώνας **διασφαλίζει τη μεγιστοποίηση** της ανταποδοτικότητας εισφορών-παροχών μέσω του κεφαλαιοποιητικού του χαρακτήρα, τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος και την συμπληρωματικότητα των κρατικών παροχών με πρόσθετες παροχές/εισοδήματα που αυξάνουν σε σημαντικό βαθμό για τους συμμετέχοντες ασφαλισμένους την αναπλήρωση των παροχών που λαμβάνουν από τον 1ο κρατικό πυλώνα ασφάλισης.